

Tandori Dezső

Lóversenypályáim emlékezete/C

Tétről tétre

"Tétre tét"

Pl. én

Halványzöld – mert fogy festékanyaga – és sötétbarna rosttollal próbálom összeállítani, hogyan, mely időpontokban térhetnék vissza a párizsi lószínrre, de úgy, hogy esetleg-elbírhatalanul-rossz szállodámból, melynek árát viszont még épp ki tudom fizetni, elmenekülvén, netán nyerjek is valamit a cserén: az APEX-jegyem hazajötte-ideje állandó, változtathatatlan, hát közben akkor – mert Londonban is kinéztem egy ilyen csücs-lenn-egyszerű hotelt – atkelés jönne, esetleg éjszaka, hogy versenynapot ne mulasszak. Vannak variációk, melyekkel így Ascotot és Newmarketet is megcsíphetném, ráadásul a galoppidény vége felé; akkor már több dolog látszik, kialakultak a formák stb., esélyesebb a kombinatív agy, a lapos pénztárca: mindkettő "vagyok". Szóval. A két toll. Én máskor. Vincennes-ben a patak mellett. A fán: a tábla. Hogy milyen fák vannak az itteni erdőben. A gesztenyefa. Aesculus hypocaustanum, ha jól emlékszem. Ülök egyik padomon. Meghúzom üvegem. Most már itt hetek óta nem iszom, kortyot se. Szpéró halála után, az a három londoni hét volt ilyen. Persze, mert otthon felejtettem a sör- és bornyítóm. S annyira csak és csak múzeumi képeslapot és művészeti könyvet tudtam vásárlás-tárgyul elképzelni – nem beszélve azért arról a társnémmak mindig meghozandó egy-két, vásárlói zsenialitásomat bizonyító női holmiról, ami Londonban sem maradhatott el, meg a Szuzsi kutyánknak vételezendő ebcesemegékről; nagy élvezet a beszerzésük –, mondom, hogy itthonról vitt hétdecis szilvámát második hajnalra elpusztítottam (mindig olyan rémes a szekrény alsó sarkában így, idegen helyeken, az ember pálinkás üvegének a kerek aljnyoma! de jó, ha az nincs! rám Németország volt így, evésre-ivásra, nem tudom miért, örökké veszélyes, és a legfakírabban Franciaországban vagyok, képes volnék három héten át is ugyanazt a napi egy üveg bor, egy pohár sör ugyanabban a kocsmában, egy sült krumpli ugyanannál az arabnál, ezt az étrendet betartani, és közben három Enghien, négy Auteuil, négy Longchamp, négy St. Cloud, három Maisons-Laffitte stb.), hogy a szilva elpuccolódott, s hogy valahol külön kellett kémni, nyitnák ki a fehér boromat, amit vettem, leálltam ezzel a dologgal. Sajnáltam volna fontot kiadni nyitóeszközökre. És három hétig nem ittam. Három hétig volt ez így beosztva: fogvíz, fogkrém, Polybé és C, szájjudító, higikendő, csapvíz, boltban vett tonik: ezek voltak üdítőeszközökem. Nem tudom, miért történt – talán gyomorfertőzés? –, hogy az utolsó hét elején a St. James's Park tájékán nagy rosszullét kezdett fenyegetni. Éreztem, nem bírom talán hazáig se, a Virginia Woolf-féle Bloomsbury-negyedig, ahol laktam. Gyorsan metróra! A Russell Square földalatti-liftjénél már szinte a köröttem állók tartottak csak állva. Hogy nekik ne bukjam. Nem eléhezettségtől volt ez, semmi. Nem tudom. Szobámba értem, az előszoba és a fürdőszoba

közé zuhantam. Bemásztam az ágyig, de csak félig tudtam felkapaszkodni rá. Negykézláb jutottam ki hányni. Elveszítettem az öntudatom? Elaludtam? Mint mikor szemüreg-orr-félféjfájás után térsz magadhoz, s a rosszullét utáni kicsavartság megkönnyebbülése van veled: úgy ocsúdtam. Aztán folytattam a napot, kora délután; mert ez dél tájt volt, mondom. Most, hogy a félszemű, félszárnyú zódi madarunk, a Tutu meghalt – de hát annyi madarunk halála után már – ahogy társnémnak a kezére mászott volna, utolsó kuporgásából, a kézre, melyet annyiszor "megsziszegett", ha friss zöldeket adott neki a kalitkában e kéz, a kéz, mely föltette őt, ha lezuhant, vissza az ülőrúdjára...ez a kéz volt ama hely, amelyet Tutu, haldokollásában, "megcélzott", amelyre csőrrel-körömmel fel akart kapaszkodni. Gyengénél gyengébben. Ritkán fáj a fejem, most a Tutu halála után jött egy másik u.n. front, és bevágott a szemüreg-orr-félféjfájás. Nem olyan erővel, mint a Szpéró halála utáni 1988-as londoni. Egyébként Szpéró halálához csak a londoni útnak volt köze, a rosszullétnek semmiképp sem. Most, ahogy feküdtem, aztán lassan elaludtam, s az ocsúdás hozta a stb., stb... most azt mondtam: egy kicsit úgy voltam, mint mikor ők meghalnak.

A művinél jobb a lóvi, akartam írni fentebb. Helyette: semmi sem egészen idegen tőlem, ami állati; sőt. Tétre tét.

Hogy másodszer jártam a St.James's Park táján, egyébként ebben a parkban szállnak a kezede rá, a verebek, futnak fel az övedig a mókusok – hol írtam ezt már? lásd: átfedés-elyem – és hozzák a föld hidegét márciusban, novemberben – ezek voltak az én londonos hónapjaim eddig – és ahogy öten a kezeden ülnek, verebek, érzed: egyik sem az Alíz, nem a Samu...aztán nem jársz olyan nagy buzgalommal oda, ám hogy a közelben van az Angol-Oszipák Társaság...hogy egy Hill-iroda is van arra, és ott egy Szpéró-rokonnevű lovat, ráadásul vendég franciát, és esélytelen, fogadtál...ez ugyanolyan emlék, mint ők. Meg a seregély-gép, a Jakab-palota udvarán, a két nagy fa, ezernyi madárral, úgy zúg néha, mint egy óriási szellőztetőberendezés. Aztán a földszinten, az utcára, rézgombbal, egyszerű ajtó: ott lakik Lord Chamberlain. Tatarozták a palotát, és neked az jutott eszedbe: megvetetik a házakat, hogy tatarozás legyen stb., Alizék hogyan bírják ki? Samud addigra talán már nem is él. Szívgyengeséges hörgések álltak be nála.

* * *

Társném azt mondja: *róluk* – Samuék stb. – szinte reménytelen bárkinek is "mesélni". Igen, van egy fok... Például, ha azt mondom: 1978, Nyugat-Berlin, DAAD-ösztöndíj felajánlása. És Szpérót, meg akkor már Samut, választottuk. Hogy az ösztöndíj: "majd". Allok, mondjuk, Longchamp-ban – emberek: "csak az urak járnak galoppra"; mellesleg válaszom: nézné meg a jugoszláv, török, arab vendégmunkások vagy őshonosok seregét a francia galoppon; szóval, a nem-egészen-európaiság a tájékozatlanságban is van nálunk; abban az "úri" v. "uras" felfogásban, amelybe még Sagan játékmertetője sem fér – ld. *Örök emléke* v. *emlékül*, kis könyv, megvan magyarul, még úgyis idézem; hát az is olvasható lenne: hogy pl. a "lóverseny" egyetemes valamit fejez ki, valamit, ami mélyen emberi etc., és hogy akkor ez... de hagyjuk -, állók, jön a mezőny, mintha húznák őket a szemközti egyenesben azon a bizonyos fa tálon, dróttal, ellapulva jönnek. Kis Bálkirály...a kanyar...egy-gombóc, kupac, pálkaseprő-szöszmöt, rőzsehalmocska a mezőny-és-amit-érzel, amit látsz, nem valódiak az arányokat sejtető térfüggvények a kanyarban, ott nem lehet tudni, már szemből vannak. Pilinszky lovasai, csak ott "trapp", persze, ez Vincennes-ben a "monté", a leginkább úrlovasai, attitűddel csinált dolog, nem is tudtam megbarátkozni vele, már kiáll a nyeregből mind a színes dzseki, a sapka, alattuk,

a tarka sapkák alatt, bukósisakok, már kiállnak a kengyelből a zsokéék, jönnek, irtózatos csendes-robaj, repül a fű, bele a lemaradók pófájába, nem baj, nyerek, mert most a Poe-novella alapján megtejt Maelstrom Light előretör, vagy egy másik futamban, ezt csak én tudom, mit jelent nekem, Subotica, másnak térkép e ló, csinállok egy kettős befutót a nagy-ló Pistolet Bleu-vel, nekem Suboticában benne van az apám, a kukoricagöré a háború előtt a családomnál, ahol egyszer jártunk, benne van nekem a Subotica nevű lóban Kosztolányi, az, hogy a Csáth Géza nem jön, az, hogy a Szpéro nem jön, az, hogy a Kis Bátkirály nekem most, mert a Samu születésnapja van, a Samu...a mondat elszakadt valahol, valami más folytatódik, sokkal fontosabb. Az "emberekkel" mondatokat lehet váltani, így érti társném, de nem folytatódik valami sokkal fontosabb, igaz, de hát kik az emberek? Még társnémmal is hány ilyen viszály: én: hogy a "koesmatársaságot", értsd, akár tényleg koesmatársaság, akár egy *pub*, akár egy omlettező, akár szakmabeliek, akikkel leülünk inni, akármi, vagy csak a környékbeli ürgék, szóval, hogy ezt bármikor otthagyhathja bárki a társaságból, olyan ez is, mint ahogy Sagan írja, állnak hajnalban Deauville-ban, vagy a lóter mellett, aztán ha másutt találkoznak, Deauvill szóba se jön, nem jöhet szóba... mondom, de ha már kutyásokkal barátkozol össze – feleségem a fő kutyás! nálunk –, akkor az kötöttebb dolog, nagyobb egybetartozásnak látszik, holott...hohó, te mersz beszélni, mondja nekem, "emberek", társném, szintén "ember"-ként, emberesedünk tehát, mondja: te jössz itt a lovakkal? az én apám azért így meg úgy stb., maradt erre a 45 utáni itthoni sorsra, mert két lovat mindenképpen vissza akart adni az ezeknek-azoknak, akik rábizták, és nem vágott neki velünk a nyugati határnak stb. Szóval, kik az emberek? Akkor én kinek mondjam el, hogy a Subotica nevű ló, aki a világ egyik legjobb kétévese – Pistolet Bleu, holtversenyben negyedik a tavalyi listán, igen, egy freudenauai újságban látom –, igen, Pistolet Bleu mögött másodiknak jön be, és én lehünyom a szemem, mert *tudom*, hogy akkor hát *jól* tudtam...hogyan ez a Subotica a családom, a nagynénikémek egykori Kuszuli kutyáját is "hozza", és hogy a Kuszuli "utóla" a mi kutyánk, szintén pásztorkutya, a Szuzi? Vagyis össze vagyunk mi jöve, társném és én, s mi össze is hozzuk, sokat vagyunk együtt, aránylag, hogy így mondjam, de ha az emberek lecsnek egymásnak a csíkos égből, mint az esemény alakok Magritte képin, hirtelen mit kezdjenek egymással? Exit to Nowhere, de szép lónév! Ez van, Time Will Tell – egy másik, Mindig csóválom a fejem, de egyszerű, ha valakik Masterclass névre, Divine Danse névre veszik a lovukat. Na, szóval itt a lista, nézem még egy kicsit...mennyi "mindenkit" ismerek! A legjobb kétévest – bár a Racing Post listája szerint, a Sloane Square-en vettem...ő csak második, bocsánat: gondolatjel, ő csak második, de hát elsodort engem a Sloane Square, bánom is én most Masterclasst, Mujtahidot...ő a Racing Post szerint az első, persze, angliai USA-ló, míg Hector Protector, akit láttam megint nyemi, Freddie Headdal a nyeregben, franciaországi USA-ló, jó itt, tetszik nekem, ahogy állunk a Kricauban, mondjuk, van egy ügöző hendikep, vagy mi, szóval, két nagy ló vagy 50-50 méter hátránnyal indul, 2800 méter a táv, be kéne hozniok a mezőnyt, sokan fogadtak rájuk, a két ló egyre inkább lemarad, nem hoz be semmit a hátrányból, s akkor, akik ott állnak mellettem a korlátnál, szemközt a célpatkóval, tehát nagy finist várhattak, s nyilván a szuperlovakra tettek, kiabálják, köszönjük neked, XY (a hajtó neve), kösz, WZ (a hajtó neve), köszönjük, hogy így igyekeztek...valaki kérdi a múltkor, és *csak* a lovakkal foglalkozik? Id. régebben: csak a *verebekkel*, csak a koalikkal – még az nem is bosszantott annyira olyan sokakat, csak a gombfocival, azt egyenesbe lehetett hülyeségnek és tévútnak tekinteni –, csak a lovakkal? a politika nem is érdekli? ez jóindulatú kérdés pedig...hát hogyan mondjam el: hogy az én céllötős befutóim, ahogy ott állok a patkóval szemközt, már mindig ezt a "köszönjük neked..."-et hozzák be, s

akkor is azt gondoltam: miniszternek, bankárnak, kormányzati felfogásnak stb., másik ország-
nak etc., nem kiabálhatom ezt? Nem mondhatom, hogy "kösz, kis számítógépes okosak, hogy
már a papírt is ki akarjátok iktatni az elektronika javára", és hogy tőlem ez idegen, és akkor
nem szabad azt mondanom, hogy "a kis ferdeszemű emberek", vagy a kis "slicces agyúak",
mert ez anyázás, netán fajozás? A fenét anyázás, a nyavalyát fajozás...ez a tarkaság, ez a
véleményilyvánítás felnőttkora...stb., hogy én is kezdjem a hülyeségeket. Leverebezni, azt
lehet. Kis Báلكirály, egyszer ott fogsz feküdni a kalitka alján, mint az Édes Éliás, akinek az az
olasz száma van - ez a vidám fickó, ez a "zseniális" madár, az Éliás ott van nekem mindig a
Kriauban, megszólalhat az a szám, közben az Übleis, a Malota, a Konlechner, az én nem
tudom ki, ott rója a köröket, edzenek még egyet, szalad a Lady Sindelburg, a Miss Lord, a Bella
Fortuna, átképezem őket verébbe, az Éliás de szerelmes lett volna belétek, hű, *fillies*, veréb-
kancacsikók...hát ahogy rakta itt az összefont karunkba a fűfészket...! oda rakta a fészket az
Éliás az összefont karunkba...és akkor köh-köh-köh...kezdődött megint a légzőszervi...vagy a
szívelégtelenség...társném nem is engedte őt egy idő múltán túl sokat repülni; s hiába inhalált
vele két télen át, hiába...sok-sok évet megélt az Éliás, olyan marad ő is, nekünk, mint a, mit
tudom én, Clissa, ahogy a Paris Turfben, írtam talán, ott állt, hogy elment közülünk Clissa, és
hogy emlékszünk a...stb., etc., huszonhárom éves volt. Csak nálunk itt érme meg valaki ilyen
kort, persze, cinegénél, verébnél zódinél, poszátánál ez lehetetlen, az Édes Éliás fog menni,
talán, a Kicsiny Madár, Kedves Kakukk, és vigyorgok, fontoskodva nézem a monitoron az első
futam esélyeit, Newton, Dorriba-Express, Nakita, Dear Avery, Big Bens, Milena...ó, igen,
Katka miatt hányszor játszottam Milenát, de egy szép hármasmom azon csúszott el, hogy a
szívem mélyén, a már említettek alapján egy kicsit-kicsit bajom van Gandhival, de hogy a
szellemével, csak ránézek, s valamit idegen, igen, ahogy egy verébre is ránéz valaki, és az csak
egy veréb, a milliárdból, Gandhi is egy-olyan-indiai nekem, hát megbűnhődtem, a lópálya
kegyetlen is tud lenni, nem tetszett a Gandhi, nem lett hármasm befutóm.

* * *

Abban, hogy "a pálya Maisons-Laffitte-be olyan hosszú", két kilométernél is hosszabb, a
tulsó egyenes igen közel van, a két vége viszont nem is látszik, jön a mezőny, csak gömb-szerű
átbukdosás, önmagán-átbukdosás, nekem ez azért is "adódik" annyira, azért adódik jól, mert
ahogy ezt írom, bámit írok, én is azt érzem, egy ilyen egyenesben jön, jön, amit írnom kell,
átbukdos önmagán, nem győzi önmaga iramát, egy ilyen mezőny is ilyen, míg a végén kicsit
szétszalazódik, vagy épp a célban lesz fotó tárgy, annyira együtt a két fej, a két orr, minden:
íme, hogy Maisons-Laffitte pályája nekem most annyira "van", abban benne van a váratlanság,
ahogy egy nem-is-hittem kisvárosba kerülök, ahogy egy sörözőjét megismerem, ahogy beszél-
getek másokkal, együtt tanulmányozzuk az újságot, a napfény, a világosság, a reggelizők a
hátsó helyiségben, vagy ebédelők, ott is világosság, tükrök és réz, és egy idegen városbéli dél...a
kastély aztán, távolról, ez mind benne van a hihetetlen örömben, hogy én ezt a pályát ismerhe-
tem, hogy ez egy hely, ahová vissza fogok menni, benne van, hogy a szél egy egész kettős
hársfásor leveleit ezüstös-félre visszafújta, és hogy hazafelé eltévedtem, és hirtelen a Szajna
partján álltam, és ez nem "Párizs" folyója volt, ez egy vidéki, de Szajna nevű folyó, és még
jobb, vagy legalább ugyanolyan. Ez mind a pálya, ott, Maisons-Laffitte-ben, és nem is kell
hozzá Orallis, meg Pad, meg semmi név-tréfa, elég a zöld, a sárga, a szürke, a fű, a pultkoralát,
a folyó. Milyen szépek a neveik, ha valaki szereti az ilyet – de hát jó anyagokat ki ne szeretne;

nézem a freudenausai újságot, eszembe jut Ottlik Gyöngyi, ő járt galoppra, de hát ezt már annyit írtam, szólt egy szám, még korán volt, kint voltam "a" Freudenauban, és még messze egy órányira volt a versenynapkezdés, ilyenkor egy idő múlva elkezdik a múltkori versenynap videóit mutatni a monitorokon, pergő festékű oszlopokon, szinte a fűben, monitorok, és zene előtte, közben, a futamok előtt zene...Hammond-orgonán valami megélezett régi szám, még a Ragusa kávéház jön elő vele a Hajnali háztetőkből. Ottlik Gézáék! Mennyire együtt vannak ők már, meg hát külön is, vannak, azért, egy-egy freudenausai vagy londoni pillanatban, Café Royal, ez is lehetne lónév, de ez egy kávéház, ezt is írtam, ahová, szerintem Ottlik londoni tartózkodásai során belátogathatott. Mekkora nevetett a Cipi, Ottlik, mikor nem sokkal a halála előtt mondtam neki – de ha ezt például a sorozatom első részében mondtam, az se baj, akkor ez a prózai eszköz az én kopottas elmeállapotomat fejezi ki, jószerivel *semmire* nem emlékszem, írtam-e már, hol írtam, mivel együtt írtam meg, hát a halála előtt hívtam fel Cipit, éjszaka, nem voltam túl nagy rendben, és elmeséltem neki a Café Royalt, hát nevetett, szent Isten, ott én a ruhatárba nem tudtam volna beváltani magam, olyan drága. Most ez, akkor, ahogy itt mi is élünk, nemesak az, ahogy a Gyöngyi kettőtört cigiket szívott, lehetett az egészségi szempont is, de a Verne-könyvek dolga, ahogy anyámtól mindig két Vernét szerettem volna karácsonyra, 1949-50-51 stb., de egyre volt csak pénz, az is nagy dolog volt. Most akkor, mondom, mi ez? Szeretném Whistlejacket mellett Star Duke-ot is helyre-placera? Egy közös befutóra, helyre? Nem megy. Összesen ennyi pénzem van egy versenynapra, ezt kell megduplázni a végén, vagy legalább nulla-állaggal, de nem aznap-nulla-franc-nal távozni. Hát visszatér a Verne-képlet, és Cipi se tudott bemenni a Café Royalba, talán nem is akart.

Londonban nagy öröm volt számomra a sok ingyen múzeum, kiállítóhelyiség. Ha löverse-nyezni akarsz Londonban én a helyedben, már ha nem nagyprofi vagy, netán lóvásárra igyekszel stb., ezt tenném: kikeresnék egy jó irodát, Tote, Hill, Ladbroke, amelyik közel van a szálláshelyedhez. Ha szálláshelyeden tévé is van, eszményi, sok nagy futamot közvetítenek, ezt már mondtam. Délelőtt fogadhatsz *egy-két* lóra az irodában, aztán a tévéen megnézed a szuperfutamokat, föllekedsz, *leszaladsz* az irodába, ahol élöben, lóipari tévéen jönnek a további futamok, vagy egy később kezdő helyszín utolsó futamai. Ott még *nagy inspirációval* játszatsz; velem legalább is megtörtént ez. Akkor, másnap, vagy még előtte-nap, elmehetsz egy jellegzetes pályára, élöben, mondjuk, Kempton, Sandown, Cheltenham, Newbury, Lingfield, Bath, Brighton nagyon jó ilyenre. Newmarket már ünnepély, Ascot is stb., De hát mind jó. Majdnem mindig futnak valahol így menők. Carson, Pat Eddery, Swinburn, Cauthen stb., Vagy Scudamore és Dunwoody akadályon, megmind a többi. Viszont ezt, mintha csak ismételném. Miről ad ez képet? Egy: ez folyton jár az agyamban. Kettő: *néked* szól; "rád" gondolok, "neked" akarom elmondani. Magam inkább odamennék Alízhoz, üljön a tenyerembe, olyan rövid ez a hét-tíz madárév, az együtt tölthető idő...látod, most a te kedvedért vonom el magam tőlük, nem tehetek erről se, mindenféle jön, hevéssé válik, lankad...ez viszont, hogy irok, hogy ezt művelem, mindig megvolt és talán meg is marad, negyvenégy éve megvan ez nekem, és nem is tudom, "neked" olyan nagy szereped van-e benne.

Nagy szereped. De ha fontosnak tartanálak, nagy csalódás is lennél.

* * *

Edzett löversenyzőnek nincs "nagy csalódás", egy-egy elbukott futam után, inkább érdek-
lődéssel izlelgeti, hogy hát mi is történt, hogy – íme! – a dolgok ennyiféleképp történhetnek, s

mi igazán nem is gondolnánk. Sagan is szépen írja ezt, hogy egyáltalán nem nyeresről vagy vesztésről van szó elsődleg, bár hát ha valakinek kiürül, úgy versenynap közben a bukszája, kenytelen eloldalogni, a szegény, minék maradjon ott, másrészt, ha valakinek egy álló héten át nem jön be a lova, úgy néznek rá, mint akit csapásaival isten látogat.

Most talán többet mond az idegenkedőnek, hogy annyira belemerültem a szobaszám-variálásba korábban...kis ízelítő akart az lenni a dülttség-állapotból, ami aztán, hogy elkolompolják a fogadást – nincs több tét, megvolt a "Sous les ordres", a "szlezord", a "szlözopp", vagy így valahogy hangzik, után a rajt, némán, már jönnek, s...ó, Istenem, szinte felkiáltok, ahogy a napfény közben a Duna felől besüt az ablakon, és melegítő karom-vállam átforrósítja, a szívem forrosodik fel ilyen szeretetes izgalommal, az eszem is, jönnek, igazán semmi tétem, más tétre van itt ez a képzetes "tét", a Duna-partra, ahol lótetemeteket láttam a háború után, a házunkra, amelynek a fele leszakadt, a lovacskáimra, melyeket a romok közül két emelet közt mászkálva téglá-malter-eserépj lejtőn, szedegettünk ki, játék lovacskák, katonák, medvék, igen – hát Kazinczka is így utazik velem...ó, Istenem, jönnek! Mintha a kettes villamos pályáján húznának el, az Erzsébet-híd felé, most érnek a Szántó Piri és a Vas Pista ablakával szemköztre, kicsit a Keserő Ilonáék pesti lakása felé tartanak, de aztán nem...de hagyjuk. Nehéz elmondani, hogy a Verne-könyvek...hogy a Szpéro miatt minden más lett, minden égbolt-és-hajnalesillag tágabb, de szűkebb, szegényebb is nekünk, főleg ebben a berlines Európában...hanem hát, igaza van, azt mondja társném, nem is lett volna az okvetlen nekünk való, egy kolónia, bármilyen kicsi, legfőképpen, ha utazgattunk volna, te se bírtad volna jól, mondja, és igaza van, azt hiszem. Rettentő dolgokból kivágom magam a lópályán, a fogadóhelyek környékén, a satóbbi...és nevtelen, feltűnéstelen otthonossággal mozgok pillanatokon belül, akár – így szoktam mondani, ez két lónév, de olyan sugallatos, mindenki érteni fogja –, mondom, akár "Kopelman és Kagou"; egyszer *Kopelman* tettem meg *Bright Glow*-val, nyertem, az Étoile-tól egészen a futamig végig ezen töprengtem...na, szóval biztonsággal mozgok, de hogy egy dedikálás egy "est"...nem, azt hiszem, már szinte schol. Nagyon kell ahhoz valami szerencsétlensége a kényszerű szervezőknek, hogy belemásszam...ne is gondoljunk rá. És még valami.

Ahogy a Szuszi miatt, de a Samuék miatt stb., mi társnémmal sosem utazunk együtt, valaki mindig *velük* van...és akkor még a "családból" is besegítenek, bár nem kérjük nagyon...nem az én családomból, én nem is nagyon vagyok kapcsolatban senkivel így mitőlünk...hát ahogy külön megyünk, ez jól bevált. Társnémat kivinni a lópályára? Kész képtelenség. De nemesak ez. Igaza is van. Én sem járok arrafelé a kutyuszival, amerre ő szokott, nem látogatom ismerőseit. Professzionista vagyok, miért tenném. Halász Petár az Iskola...nem is, a Hajnali...ból: minek írjam meg, amit láttam? Házak, hidak összevisszasága etc. Ha ez szép, minden szép.

Nyer, igazolja klasszisát a Kis Bátkirály. Most társném van valahol elzászi tájon. Samu, várj meg, Samuka. Szép Samuka, kérte a Kis Bátkirályt, Samut, aki heves szívelégtelenség zajaival, hörgéssel riaszt minket...tizenhárom év megy el, dől ki, mered meg...stb. Lassan, mint a Boris Vian-regényben, olyanok vagyunk, mondjuk néha. Azért még összezsapunk aztán megint, hogy a kutyások, a lovak...

De itt, ahogy Longchamp-ban állok, igenis "az igazság pillanata" az enyém. Samu, Samu. Boldogan, eszelős lassúsággal sírok, vigyorgok közben, mondhatni, "marhára örülök", hogy ezt ilyen jól kiszúrtam. Neveik: tessék, a felettébb emlegetett freudenaui újságban: Grammy Award, Hokusai, Chipaya, Run and Gun, Joyeuse Marquise, On Tiptoes, Snowy Owl...izony, Balleroy. Szóval, nem kell javítani, de az én újságomban az "e" kimaradt. Ballroy-t írtam mindig, bár

gyanús volt. Szóval, olyaskiről írok, akinek a nevét se tudom leírni, olyasmiről, ahol meg ennyit se tudok. S nem igaz-e ez a megállapítás? Tisztára jókedvem lesz ettől, nem is vártam!

Ha ez nem szép, mondom a nevekre, semmi se szép!

* * *

Ülök Ferihegyen, a szegényesebbik váróban, felpillantok. Kopott – műkopott? – reklám a fejem fölött. Nem akarok hinni a szememnek. *Partagas*. Az én egyik lovam. Kubai szivar, az, a *Partagas*. Itt hirdetik.

Üzemidegen a Paradicsomban. Szín: Döbling. Széchenyi-év közeleg. Szemközt a Széchenyi rakpart, az Akadémia, a Lánchídon már tényleg szedtem össze ájult vakot, mentem az apám kabátjában, néztem, ahogy leszakadt a háborúban, láttam 56-ban, mentem át rajta fáklyával 1989-ben, mentem át rajta felnőttként-összeszart-nadrággal, hashajtóhatásra, másztam a láncaán, röhögtem a jeges járdán esúszkáló építő, munkásokkal, mind négykézlábra kellett ereszkednünk, egyszerűen nem lehetett mást, tövénél leltem Szpérót, mikor újra megnyitották négy éve, átmentem, ittam egyet, visszajöttem, leltem a Szuszi kutyánkat, zuhogtak építése közben cementes zsákok mellém, meg egy fotós mellé, ahogy kivagánykodtunk a buszból, akartam róla öngyilkos lenni, mikor 14 évesen másfél évig hittem, csotrakom van. És satóbi. Az Alagút. Azon jártam iskolákba. Széchenyi. Szpéró. Menj le a Kriacuba, ügető van, 1990 júniusa, életem második ösztöndíja. Bécs. Két hét. Üzemidegen...Egy üzem kapufelírása. A Paradisgassénál. Háttérben az elmegyógyintézet. D.u.: Kriacau. Fut egy Jacinthe nevű ló. Szpéró egyik levelezőbarátja, na, egy ismerősünk madara. Nyeretlen vagyok. Nyerek Jacinthe-vel. Fut Veuve Cliquot. Ottliktól tudom, hogy ez egy pezsgő! Nem nyer. Ó, Géza, ó, Gyöngyi! Cipikémék! Mindegy. Veuve Cliquot tárcafigura lesz. Mennyi jelentéktelenség. Jelentékeny: ahogy megvan egy-egy futam előtt a sűrűség, a hőök, jav., a hőfok, de így is jó. Most is szinte nekivágnék, mint egy Szép Ernő versben az ottani figura, neki a városnak, mit tudom én, csak...! Térképet venni városokról, hol van Hannoverben a lópálya - a Neue Bult. Ó, közel a langenhageni reptérhez. Repülővel kell érkezni, hahaha. Nem is bolondság. Valakiknek a társaságában. De én már nem akarok senkiknek se a társaságában menni a pályára. Már nem menne az nekem. Ily pályázás. Már nem. Pedig még tavaly Düsseldorfban is ment. Tavaly igen. Már nem. Neue Bult. Mondom, nekivágnék. Persze, fegyelmezett maradok. Ugyanannyi a fizetség.

De hogy a futamok izgalmát vállalni – minek? nekem? Mi minden volt. Persze, mindenkinek volt. Az ostrom, három-bombatalálatos házban. Anyám betegsége a légnomástól. A "korszakok". Rettegés – volt-e ok? – a kitelepítéstől. Kafkai: a tejfölös néni mindig "a kitelepítő hajnalain" jött. Ülök az ágyban, hallani akarom, ki az. Akkor nyugszom meg. Tart-e egy 2800 méteres futam is olyan hosszán, mint ezek az ágyban-felületek? Anyám eltűnései: ó, dehogy "tűnt" el! Csak a pontonhídon nem jöhetett már át, szétnyitották; csak nem közlekedett vonat aznap Tatabányáról, ahová Halottak Napjára ment ki...szüleim elvesztésének félelme, sokáig, tizenkét éves koromig. Aztán: ennek szinte az ellenkezője. Túlságosan is családtól elforduló "körök", már ha körök fordulhatnak. Félelmek a Betegségtől: rák. Másfél év "csontdudor". Futamaim: napra nap értékelni... mi lett volna, ha még tegnap menekülni próbálok. "feladom" magam...orvosok kezére adom...mi lenne, ha holnap, van-e még remény? Hová "jut" az egész, így? Esélyek, futamok, befutók, tömegek a pénztársornál, sorra sor...tétre tét. Mozgás mikéntje sűrűségben. A tribün. És például az auteuil-i tribünnel szemközt: Párizs. Balra a toronyház-negyedek egyike, szemközt az Eiffel-torony, közvetlen közel a nagy körutak egyike.

a kulső, a Marmottan Múzeumtól innen. A nagytömb-házak, százvalahány-évesek, sok fekete vasráccsal a *grandeur*, vagy mi. Ez is: eleme. A sok rács-tagolás. De mi közöm nekem ehhez? Mi az, ami marad, mikor már hazafelé megyek, egy-egy nap után? Mennyit építhetek föl még a napomból? Hogyan is alakult ez a nap?

A versenynap, a futamok: egy nap tagolása. Minden ebbe az összpontosított rendszerbe torkollik, ami az a 7-9 futam. Előtte az üldögélés a tónál...hollóm...vagy a Clichy körút, az olesó áruházak, vagy az enghieni kenyér, a kópad...a sok Renault, Citroën stb., ahogy a pótkocsiban lovat hoznak, a kocsin *sulkyt*, ügetőkocsit. A resti, ahol "hagyományosan" iszom egy sört. A nyerítés, a gépi hang, amikor valakit diszkvalifikálnak. Az utolsó futam után, ahogy nézed, mint vonul el a tömeg. Ennyi ember nem nyert! Fura. Máskor te is köztük vonulsz. Mint egy Zola-regényben a sztrájkoló bányászok. Ez a sokadalom kell neked, kérdi társné, neked, aki különben...Hát nem tudom. Ezt a "sokadalmat" is elviselem, mert...Sőt, a lovakat is elviselem, mert...A löversenyrendszert is elviselem, mert...Miért? Mi a tétre tét itt? Miféle tétre miféle tét? Hova akarok eljutni mindezzel? Hol akarok helyben maradni? Mit akarok bizonyítani? Mit helyettesít ez? Ha csak "van", mint a hegyek ott vannak, aztán meg kell mászni őket...nem gondolod, kérdi valami hang, hogy ott volt már a múzeumosdi, a zenésdi, az állatosdi, a kaktuszosdi, a munkásdi...Igen, talán ha...mondjuk, mint rég...végig kellene, mert lehetne, dolgoznom az egész évet, ha Szpéro közben itt téblábolna, ha Pipi harsogna vakon, ha a poszi fel-s-felmérné szobánk nekünk-bejárhatatlan tereit, ha Édes Éliás, a Kicsiny Kakukk nem "a" Kricuban szólalna meg...ha és ha. Az egész "életnek" kellett volna másképp alakulnia, sőt, mondja társné, egy másik életnek kellett volna másképp, sőt, nem *itt* egy életnek, teszi hozzá, hogy másképp legyen, ami...de hát itt már nevetünk, mert Karinthy Frigyeshez érkezünk vissza. Ilyen nevű lovat pedlg, mondom társnémmak, nem ismerek. Van viszont, Pilinszky-nél, "a löversenyter deszkakerítése", Frankfurt.

Szujó Zoltán Piac 1.